

Megjelenik a lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetheti minden cs. k. postahivatalnál, a lapok kiadó hivatalához címzett levelekben. Ára évenként 3, fél évre 6, évre 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentegyházutcában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Hirdetések minden nap, hasábsor egy sor után 4 pkr-ért közöltetnek; folytonos hirdetésekért illő pcr-ek elengedtetik. Mindenik hirdetésre 15 pkr bélyegdíj előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reklamiók sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL:

A Központ utcában, STEIN könyvkereskedésében.

Előfizetési felhívás!

Tisztelettel kérjük felváltatunk pártolóit, hogy előfizetéseiket lapunk július-decemberi folyamára megújítani méltóztassanak.

Előfizetheti helyben Stein J. könyvkereskedésében, vidéken minden csász. kir. postahivatalnál, kiadónk Stein Jánoshoz címzendő bérmentes levelekben.

Előfizetési díj: fél évre 6, évenként 3 rfrt. p. p

A „K. Közlöny”

szerkesztősége.

IPAR-GAZDASZAT.

Anyagi mostoha helyzetünket, és gazdaságunk előhaladását akadályozó körülményeket tekintve, fontosabb kérdés alig merülhet fel a birtokos közönség előtt, mint az iparos gazdaság meghonosítása. Azért minden mozzanat, minden lépés, mi e tárgyra vonatkozik, résztvevő figyelmünket igényli.

Közelebről báró Szentkereszti Zsigmondnak sikerült, erélyes fellépése folytán, Háromszék lelkes birtokos közönségének, és jelesen Sz.-György városa áldozatkész közönségének hozzájárulással, egy Gazdasági-egyletet alakítani, melynek főcélja egy minta gazdaság létesítése. E végre az egyletnek évenként 3000 forint pengő áll rendelkezésére, s a bérbe veendő jószág is ki van szemelve.

Ezen vállalatot a gazdaság terén mindenestre ürvendéses jelenségnek lehet tekinteni; mert a mellett, hogy azon vidék

gazdaságára nézve hatása üdvös, és jótékony, még az az erkölcsi haszna is van, hogy az önzők nagy seregét, mely szüntelen kiabálja „nincs pénz, nincs még ideje”, megcáfoltja; és buzdításul szolgál azon, habár számra kevesebb, de mind szellemi, mind anyagi tehetségeire nézve erősebb töredékek, mely tiszta honfiai érzelemből, minden jót, és hasznost, bárkitől eredjen az, pártolni, és elősegíteni kíván.

Hogy ezen egylet, nem kíván „fiók” névre kereszteltetni, azon nincs okunk megütközni; miután az nem ellenséges irány, inkább egy kis megbecsülhető hűség kifejezése, mely a dolog lényegére nézve káros hatással nem leendő; mert ha czéljának megfelelni kíván, miről tagjainak honfibuszgalma kezkesedik, önként következnek, hogy az országos Gazdasági-egyletrel magát érintkezésbe, és némileg függésbe hozni kénytelen.

Mit fájlalni lehet, inkább az, hogy a fiu hamarabb megszületett, mint az apa; vagyis a s.-sz.-györgyi minta-gazdaság hamarabb létesült, mint az országos gazdaság, minek az a káros következménye lehet, hogy egyes vidékek lelkes tagjai felbuzdítva a példa által, egyszersmind látva ez ügy iránti országos részvétlenséget, azon körben fognak igyekezni működni, hol befolyásuknál fogva sikerre számíthatnak, mi az országos minta-gazdaság felállításának, tehetségünk korlátolt volta mellett, nagy hátrányára leendő. Hogy tehát az, mitől felni lehet, meg ne történjék, szükség az országos minta-gazdaság, és gazdákat képző intézet ügyét nagyobb részvétellel felkarolni, és ezen tárgyra nézve is egy lépéssel, még pedig elhatározó lépéssel, előrehaladni. Ezen meggyőződésből indulva ki, hirtelen már többször tárgyalt és helyeselt indítványomat, terjedelmesebben kívánom a birtokos közönség elébe terjeszteni.

Indítványom lényegére nézve most is az, a mi előbb volt; csak a kivitelre nézve vagyok kénytelen némi módosítást javasolni. Hogy a tervezett gazdaság mentő-előbb létrejöjjék, és annak jótékony

eredménye iránt mentől nagyobb bizalom keletkezzék, egyszersmind az országos Gazdasági-egylet hatása, és befolyása terjedjen, annak, mint országos gazdasági intézetnek, életbeléptetését, és felügyeletét azon tisztelt egyletnek javallottam; de miután az, a mint hírlap után értesültem, el nem fogadtattat, legkönnyebben egy részvényes társulat által*) gondolom kieszközölhetők; mely hazai vállalatban hogy mentől többen résztvehessenek, egy részvényt 100 pforintra vélek határozandónak.

Az e célra szükségelt pénz-összeg és részvények számát egyelőre pontosan meghatározni nem lehetvén, miután az a kibérleendő birtok terjedelmétől, és gazdasági épületeinek állapotától függ; egy akkora kibérleendő birtok kezelésére, melyből a kezelők (kik egyszersmind tanárok leendnek) fizetését, és a befektetett tőke négy százaléki kamatját várni lehessen, hozzávetőleg 50,000 pforintot vélek szükségesnek. Számításom következő:

Egy birtoknak Enyed, vagy Marosvásárhely környékén, mely áll 300 hold szántóból, 100 hold kaszálóból, 50 hold szőlőből, 150 hold erdőből, összesen 600 holdból, évi haszonbéré 2000 pfrt. a kezelők, és cselédek fizetése ... 4000, a gazdaságba fektetett tőke 30,000, két első évre nem számítván jövedelmet, és egyéb szükségesekre fenahagyott pótlék-tőke, mi, ha nem használtatik, a kolozsvári takarékpénztárba helyezendő, 14,000. Összesen 50,000 pfrt. A tiszta jövedelem, miután ezen minta-gazdaság egyszersmind gyakorlati gazdákat képző intézet is, a szegényebb és szorgalmasabb gyakorolók díjazására lesz fordítandó.

Minő rendszerrel kívánom az indítványozott minta-gazdaságot felállítani, ezennel, mint példát, Frankonban a grignoni minta-gazdaságot mutatom fel. Ezen gazdaság Páris közelében, az állam birtokán, 800 hold területen, 300 ezer frank

*) E részben, hogy a Gazdasági-egylet nem nyilatkozott még, tehát remélhető is, hogy ezen indítvány központjává teendő magát. Szerk.

tőkével, egy gazdasági-egylet, mint részvényes-társulat által üztetik, mely ezen területet a kormánytól azzal a lekötélezzéssel bírja, hogy minta-gazdaságot folytasson, hol az ugyanazon helységben létező gazdasági tanoda gyakorolókai kiképződésüket nyerhessék. Ezen gazdaságban—a föld minőségéhez képest—legjobb, legalkalmasabb, és a kelendősegre nézve legcélyszerűbb növények termelhetnek, a legjobb-bizonyított gépek használtatnak fel; de színeken haszon nélkül heverő gépek halmazát nem láthatni. Tenyésztésre a leg-szebb svájci és angol tehének, a legjobb fajta angol sertések tartatnak jól rendezett, de egyszerű istállóban, olakban; mindenben takarékoság, és költségkímélés észrevehető; meg van a szükséges, de nincs felesleges.

Ezt az elvet ohajtom én a honunkban felállítandó minta-gazdaságban is megtartani, főleg azért, hogy az ottani, magokat kiképző egyének ne szokják meg azon káros eljárást, szüntelen csak gépeket próbálgatni, és újabb meg újabb gépek hozatalával terhelni a gazdaságot, a mi eddigelő honunkban működő idegen gazdaságizteknek fő elvük volt. Ezen minta-gazdaságnak oly rendszerrel kell folytatni, hogy az ne egyedül a gépek probatere, hanem az okszerű, és jövedelmező gazdaság gyakorlati tanodája legyen.

Indítványomból átlátható, hogy az a honi gazdaságnak emelésére, vagyis az ipargazdaság behozatalára csatlakozó, a leggyorsabb, és sikeresebb eszköz. Ugy az is világos, hogy az erre kíváncsi tőke nem olyan nagy, hogy felbírni ne lehessen, csak akarat legyen. És hogy tulajdonképp nem hozunk semmi áldozatot, mert nem adunk semmit, csak bizonyos időre kölcsönözünk; minek elteltével, tőlünk fog függni, pénzünket elzsebelni, vagy tovább is kölcsönözni fordítani. Azért mindazokat, kik honi gazdaságunk felvirágzását, és ebből folyólag anyagi állásunk megszilárdulását elősegíteni kívánják, ezennel hazafiai bizalommal felszólítom a közreműködésre. Sziveskedjenek ezen tárgy

EMMA.

Regény.

Írta gróf LÁZÁR KÁLMÁN.

(Folytatás.)

Nem irigyelhetjük ezeket, és nem kárhoztathatjuk, sőt szánnunk kell az ifjút, ki kétségbeesik, mikor szétzúzzák szívét, mit elkerülni nem engedett.

Száma a lét azon, túl csak kétségbeesítő lehet.

En tudom, hogy ez nem szenvedett, vagy éppen csínált fájdalom, mit utalok és megvetek

Midőn Málviban csalódtam, gondolkodni is képtelen valék egyelőre. Ott borongott lelkem előtt sötétlen a való tudata a nélkül, hogy tom-pultságomban fel tudtam volna azt fogni.

Hihetetlennek tartottam az egészet, és meg-hazudolni nem tudtam.

Elvesztetni láttam hitemet, reményemet, és kétségbeestem, érezve tehetségségemet annak visszazserzésére.

Sajátságos zsihibadás fogott el...

Midőn eszmélni kezdék, csak egy metsző, megsemmisítő fájdalom tudatát, hogy van szívem.

Később egy új keserű érzés csatlakozott ehhez, azon tudat, hogy gyermekes hiszékenységgel kigúnyolt a világ, s Málván elhitetni törekvők, miképp sohase szolgáltattott okot, miből azt következtetnem volna, hogy viszonzása szerelmemet.

Szavai félig-meddig hitelt nyertek... Velem pedig megvetettek a nőt, ki ily lépésre képes, és dühvel töltöttek el az emberek hiszékenysége ellen.

VI.

Egész erőmmel igyekeztem keblemből kiirtani minden érzeményt; hideg, közönyös lenni, s élni aként, mint a nagyobb rész, nem gondolva semmivel, használva a pillanat által nyújtott örömeiket.

Néha órákra, sőt napokra is sikerült meg-csalnom magamat...

Nevettem az életet, az embereket, enmagamat s azután éreztem, hogy e nevetés nem szívből jön, hogy a mosoly ajkamon beillenék könynek is.

Szórakozást kerestem, minden áron rettegve a magányt, s saját gondolataimat. Az ifjú kedély rugékonyságát nálam se tagadta meg, és én csakugyan örömet leltem egy s másban, a nélkül azonban, hogy kedélyemet gyógyíthaták volna; sőt ellenkezőleg, mindig szomorú utánzengéseként megmaradt egy sötét gondolat, fájo visszémlelk, vagy neme a keserű gúnyok.

Gyámom egészen másáskint fogta föl kedély-állapotomat.

Ő el volt ragadtatva, a rajram észrevehető változás által. Meg volt győződve a felől, hogy Málvinnal viszonyom jövőmre nézt rendkívül kedvező hatással volt. Kiábrándított, meggyőzött balfogalmairól, s visszaadott a világnak.

Mohó élvágyomat nem annak nézte, mi sajtáló volt, a percz örömei által elővárazsolt mámorosodásban feledést keresni, hanem az ifjúság hevének tulajdonitá...

Ezer bohóságira nyújtott alkalmat, s igyekezett minden órámat könnyelmű élvezet által kellemessé tenni.

Egy napon kedvetlennek látva, hogy földel-rítsen, számtalan kalandot reggelt el, majd rákért a sor a környék sebb hölgyeire, s végre

a helybeli molnár leányára, kit gyámom az egész vidék legszebb leányának nevezve, égis magasztalt, s mellesleg megsgá, hogy a leány sok érdekléssel viseltetik irántam.

— Lám — mondá, mi fölséges alkalom nyílik számokra a pásztori játszánod, miben, eddig legalább, nagy örömet lelted.

En csak homályosan emlékeztem a szép Píroskára. Midőn utóljára hagyám el szülőim lak-helyét, még alig volt tizenöt éves, s bárha gyakran láttam, és kevéssé figyeltem reá, de az emlékezés mégis édes volt, mert gyermek-korom zavartalan kedves képei közé vegyült.

Gyámom akaratlanul egy fájo hirt pendült meg szívemben, és kellemes alkalmat idézett elő.

Visszaképzelttem magamat a multba. Fölmért gyermekkorom, minden apró örömeinek emlékeivel... Ott álltak előttem meghalt szülőim, ott a molnárleányka, ott végre Hellei Emma, egy előttem feledhetlen serdülő leányka, ki pár év előtt, annyi figyelemmel hallgatá végig gyermekes ábrándaimat, ki oly mély érzéssel tudta azokat tovább szólni, ki részese volt örömeim- s bánatunknak, s kibén én egy földre tévedt anygalkát véltem látni.

Mit se figyelve gyámom beszédére, egészen elmerültem a visszaemlékezésbe, lépésről lépésre kísérve multam minden élményeit, míg Málván képe lépett előmbé...

Ő jeleneteket jutatta eszembe, s az ellentét a két kép között megdöbbentő volt.

— Nos — szólt gyámom, — nem is látszol figyelni szavaimra? A kis mezei virág elveszté számokra mérgét, mióta hasztalan ábrándaidról lemondottál; tehát kár lenne a jó alkalmat elszalasztanod... „szakítsd le minden órádnak virágát,” vagy hogy is mondja a költő?

— Ej, dőre álmodozó valék ismét, — feleltem keserűséggel; — hanem már elmúlt. Igaza van önnek, — miért is ne szakítanók le a vi-

rágot, mi utunkban nyílik. Nevetséges volna másnak hagyni a gyönyört.

— Helyesen. Így már szereltek, sokat kezdek várni tőled.

Kevéssé hatottak e szavak reám; egészen más indok volt az, mi határozatra birt... Egy sajátos neme a rosznak, mi meg van mindazok kebelében, kiket az emberek méltatlanul bántottak, s mi arra ösztönöz, hogy szenvedéseinket éreztetve másokkal is, e visszatörésként — mit gyakran olyakon követünk el, kik soha nem bántottak, — némi enyhét, megnyugovást szerezünk magunknak, kárpótólás gyanánt.

Higgadtan elgondolva, nem tagadhatom ez érzelmet nemtelenséget; de, midőn a szenvedés uralkodik felettünk, és felkelti szívünkben az emberek iránti mély megvetést, megtagad tőlük minden jót, s kiméltünkre méltatlanoknak vallja, sőt a kíméletben nevetséges gyávaaságot lát.

Ez eszmé befolyása alatt állottam, midőn gyámom nézetét helyeslém.

Még azon nap fölkerestem a szép Píroskát, és pirulva kelt bevallanom, oly érzelmeket hazudtam, miket éppen nem érezek.

Utóbb látogatásim mind gyakoriabbak lőnek.

A szegény, természet ölen nevelkedett leány-nak érzelmei nem vesztegethetők meg a világg; ő csálni nem tudva, lehetlennek hívé, hogy szívével játékok üzennek, s minden szavamat elhitte.

Azonnal észrevehem ezt, s egy jobb érzet ébredett föl keblemben, mi szemrehányásokkal halmazott el; de én ezt akkor érzélgésnek tartva, elfojtani törekedtem.

(Folytatjuk)

alatt német színésznővé kiképezni szándékozik. Most meg a P. L. írja, hogy a t. művész a napokban a n. színház igazgatósága által szerződésre meghívván, a meghívásnak nem felelt meg, miután Németországba fordított. Remény van azonban, hogy visszatér s az alkudozások folytatni fognak.

Előttünk fekszik két havi kimutatás a kolozsvári kisegítő pénztár-egylet működéséről, s midőn azt alább leszűk, nem tehetjük, hogy ki ne fejezzük valódi örömmel ezt üdvös intézet ily sikeres haladását. Ily kis erővel, ily rövid idő alatt annyi eredményt mutathatni fel, valóban meglepő; de egyszersmind legjobb bizonyítvány az intézet életrevalósága és szükségessége felől. Szívünkben ohajtjuk, hogy továbbra is hasonló arányban gyarapodjék polgáraink önnön javára. Lehetetlen végül elismeressel nem szólunk ez intézet pártfogói s jelesen tisztviselői önzéstelen áldozatkészségéről, a kik nem kis bajjal s még több felelősséggel járó hivatalukat minden díj vagy remélhető anyagi jutalom nélkül, egyedül a közös érdekében kezelik. Napjainkban ez sok s mindenesetre fetendő jelenség. Ez intézet működéséről a havonkénti kimutatást ezentul rendszeresen adni fogjuk; valamint szívesen nyitnánk tört hasonló kimutatásoknak a polg. bizottsági intézet, s a kormányzati ügyvezetői provisionális társulat részéről is.

A kolozsvári kisegítő pénztár-egylet forgalmi kimutatása

május hóról

Bevételek.	fl.	kr.
204 részvényes 595 részvény után befizetett	2975	—
204 részvényes havi betétele	546	30
Bekebelezési díjak	420	—
Kamat és illetékek	58	14
Rendkívüli betételek	437	45
Összesen	4137	29

Kiadások.

23 félnek váltó mellett kölcsön	3425	—
Folszerelési költségek	50	24
Összesen	3475	24

Pénztármaradék júniusra

Junius hóról

Bevételek.	fl.	kr.
Pénztármaradék májusról	662	5
60 részvényes 163 részvény után	815	—
Havi betételek	526	30
Bekebelezési díjak	46	23
Kamat és illetékek	107	30
Rendkívüli betételek	800	—
Összesen	2957	28

Kiadások.

24 félnek váltó mellett kölcsön	2571	—
Folszerelési költség	12	—
Összesen	2583	—

Pénztármaradék júliusra

Julius hóról

Pénztármaradék júliusra	374	28
-------------------------	-----	----

KÜLFÖLD.

Franciaország. — Az „Independence”-nak állítólag Stambulban, vagy talán éppen Párisban egy szolgálatra kész hű ördöge vagy nemtörője van, a kinek jóvoltából egy-egy nem érdekeltlen részletet megtudunk a titkolózni akaró conferenciák folyamából. Az első három ülésről való közlemény éppen a legérdekesebb ponton szakadt volt meg, t. i. ott, hol Walewski gróf az ugy nevezett Fokszny-indítványt nyújtott ki. Ezen indítvány sorsa felől halljuk most, hogy azt félrevetettnek tekinthetjük; valami egyéb szervezési terv nem készült ugyan, mely a Walewski-kének helyébe lépendő volna, hanem a conferentia mind a hospodári méltóság örökösességét, mind azt a bizonyos közös tanácsot elvetette, s egyedül azt fogadta el, hogy a két tartomány ezentul: „Egyesült Dunafejedelemség” nevét viselhesse. Majdnem úgy látszik az egész, mint azon avult bolli czégek, mikről az eső a festést régen lemosta, s csak a felírást kimélte meg; nem látszik egyéb a pusztá deszkánál, s használna tőri az ember fejét rajta, miképp jutathatott az ehhez vagy ahhoz a néhez. A két fejedelemségnek külön fejedelme, külön alkotmánya, külön katonasága lesz, és semmi közös tanácsa és mégis Egyesült Dunafejedelemségnek legyen keresztelve. Miben szent? miben romai? kérde egykor az elmés Voltaire a „romai szent birodalmat” illetőleg? „Miben egyesültek?” kérdeheti a Dunafejedelemségeket illetőleg is. Egyébiránt Franciaország legrosszabb esetében a csupa név-

vel is meg fog elégedni, s mint ezelőtt harmincz évvel kimondták volt: a fejedelemségek egyesíteni fognának, ha a körülmények megengednék: ugy egy kedvező pillanatban a csupa nevet talán annak bizonyítványul fogják felkapni, hogy az unio elvét a párisi conferentia legalább névleg kimondta, tehát azon kell lenni, hogy az tetteleg is létre jöjjön! Egyébiránt ez a perczre nézve közönyös; a politika jelenleg ugyszólva kézből szája él, s a jelen bajaival úgy el van foglalva, hogy nem érkezik rá egy perczet is egy távolabb felvő jövőnek eshetőségeivel törődni. Fuad pasa csakugyan még ama nevet is feltételelesen akarta elfogadni, azaz, csak ugy, ha otthon nem lesz kifogás ellene; nem tudni még, minő választ vett Konstantinápolyból.

A conferentia hetedik ülését Fuad pasa gyöngékedése miatt június utónapjaiban se lehetett megtartani. Szó volt arról, hogy a beteg pasa házában tarták meg az ülést, de a diplomatáknak inokba szállott minden bátorságuk az orvosok azon véleményére, hogy a torokgyík ragályos természetű. Egy jul. 2-ki távirati sürgöny szerint az ülés csakugyan más nap volt megtartandó.

A hihetőleg francziából stambulba átfordított tudósító Sándor czárnak egy sajátkezű iratáról is beszél, mely szerint Oroszország semmi szerződésre nem lép, míg a szultán a febr. 18-ki hathumayum életbeléptetése iránt határozott kötelezettséget nem vállal. Kötödut szerint a porta ez ügyet tisztán „belügy”-nek tekinti, s a belételegyezés jogát senkinek nem engedi meg; nagyon kétséges, ha vajjon ő, a minden oroszok uralkodója aláírása iránti tiszteletből el elvöl lemond-e. És ha a porta ezt nem teszi, s a czár kézírata több akar lenni mint csupa kegyvadászat a porta keresztény alattvalóival szemben: akkor éppen nem láthatni el, mimódon juthat a conferentia egyáltalában valamely eredményhez.

Azonközben a „Constitutionnel” ismét a Hercegovinába intézett török csapadküldésekkel bajlódik, s erre nézve nem kevésbé fenyegetőleg hallatja szavát, ujlágg arra figyelmeztetvén, miképp a porta formaszerűleg kötelezte magát Montenegrónak meg nem támadására, s nyíltan kimondja, hogy egy ily megtámadás esetében nem csak Montenegróval, hanem mindazon hatalmakkal is meggyúlne a baja, a melyek e „kisdad állam” ügyét kezökbe vették; sajátlag tehát Francia- és Oroszországgal! Már pedig a „Constitutionnel” nézete szerint oly roppant seregnek összehuzása mellett az összeütközés, a porta szándoka ellenére is, megtörténhet; egy nem elég tisztán kiadott vagy rosszul felfogott parancs könnyen idézhetne elő összekapást, s vonhatna a porta fejére egy francia-orosz zivatart. A hivatalos francia lapnak orra, a török csapatgyűjtések mögött, még egy más tervet is tud szimatolni: szerinte nem egyenesen megtámadni, hanem bezárolni szándék a hegyi tartományt, miáltal az merőben a török kezébe esnék; természetesen azt sejdíti a „Constitutionnel”, hogy Ausztria e tervet előmozdítja; csak egyet feledett megmondani, hogy ilyenét bezárást, ha az valóban czélba lesz véve, s végrehajtva, Franciaország szintén „megtámadás”-nak fogna-e tekinteni. Az észtan szempontjából illető magyarázat a lehetőség határára kívül esik, s Törökországnak végre is csak nem tilthatni meg, hogy saját országában csapatait oda helyezze el, a hová, s a hogyan neki tetszik; de az észtanál Párisban eddig se vették a dolgot igen szorosán, s azért kíváncsiak lehetünk arra, vajjon a „Constitutionnel” legújabb cikkke nem éppen előfűtára-e egy a török csapatküldések elleni tiltakozásnak. Az „Ind.”-nak egy levelezője eziránt némi felvilágosítással kíván szolgálni. Párisban megengedik, miképp a porta csak is az egyenes megtámadásról mondott le, de ezen ígéret „zsidos” magyarázatának tartják azt, ha az egyenes megtámadás helyébe egy nem-egyesen lépne „ostromzár” alakjában, s erre nézve hivatkoznak

az „1856-ki status quo”-ra, a melynek elfogadása iránt nyilatkozott a porta; akoron pedig nem létezett „ostromzár.” Nem „zsidos” magyarázat-e ez is? Az 1856-ki statusquo nyilván csak a területi állásra vonatkozik, s nevetséges azt állítani, hogy a portának a maga seregeit ma is éppen csak ugy legyen szabad elhelyezni, mint akkor voltak felállítva. Párisban azonban ezen neveltséges állítástól se látszanak visszajedni, s rossz néven veszik Ausztriának, hogy ez nem akar azon nézethez csatlakozni; Ausztria magatartása, mond az említett levelező, veszélyezteteti a Páris és Bécs közli jó viszonyokat; Párisban nem kívánnak szakítani a bécsi udvarral; ámde ha a császár észreveszi, hogy az ő hosszútűréseivel (!) visszaélnek, akkor valószínűleg semmi eventualitástól nem fog visszarettenni, s Oroszországtól erőlesen segítve, nem fogja engedni, hogy egy ünnepélyes ígéretet oly könnyelműleg játszdjanak ki. A cikk folytatában még azon határozott nyilatkozatra is akadunk, miszerint Franciaország Montenegró bezárását valóságos „ellenségeskedési ténynek” fogna tekinteni, s végül azon remény is van kifejezve, mi egyébiránt fenyegetésnek is megjárja, hogy a bécsi kabinet a portát eddigi eljárásában nem fogja támogatni, s Franciaországot nem kényszerítendi oda, hogy Jurien de la Graviere-nek „erősítéseket, valamint határozottabb, s keményebb utasításokat” küldjön.

A párisi börse, a félhivatalos és hivatalos kötelekések és tolleszták folytán, nem beszél és álmod egyébről, mint Anglia és Ausztria elleni háborúról; egy porosz lap levelezője azonban az egész dologról kerekén ily ítéletet mond: „Magától értet, hogy az egész lármát csupán azért ütik, hogy a politikai holt légkörbe újra némi változatosságot eszközöljenek; és hogy a kormány éppen nincs oly állapotban, hogy Anglia ellen valami komoly dolgot kezdjen. Azonban ez alakoskodás a maga egész nyomorultságában sokkal átlátszóbbá lett már, semhogy az még valakire hatást tegyen.”

Anglia. — Az alsóház jun. 30-ki ülésében Duff interpellatiót tett az iránt, ha vajjon a kormány tudja, vagy hiszi-e, hogy Ausztria szóval vagy írásban kötelezte magát a portának segélyt nyújtani az európai Törökországban netalán kiütendő fölkelések esetében. Fitzgerald tiltakozott ilyenmő határozatlan interpellatiók ellen, s válaszolá, hogy ez iránt nincsenek hivatalos értesülései, s nincs kedve ez iránti magán nézeteit közölni.

Németország. — Berlinből írják: „A. Zeit.” jun. 29-ki számában közli, miképp a király, Tegernseebe utazta előtt, egy rendelvényt bocsátott ki, mely által az államügyek vezetése ismét további három hónapra a porosz kir. herczegre ruházott.

Frankfurtból jun. 24-ről jelentik a „Leipz. Ztg.”-nak, hogy Kopenhágából két diplomata érkezett oda, b. Pechlin titkos értekezleti tanácsos és Nersing államtanácsos. Felűnt, hogy ez urak oda érkezése összeesik a szöv. gyűlés által kitűzött válaszlási határidőnek már-már teljes eljártával. Nem hiszik ugyan, hogy formulázott javaslatokat hoztak volna magokkal, hanem missiójuk céljául csupán azt gyanítják, kinyomozni a tért, vajjon a kitűzött határidő daczára is nem lehetne-e az eddigi politikát is tovább még folytatni. A nevezett lap reméli, hogy a küldött urak csakhamar meg fognak győződni, miszerint a kérdés elhurcolgatásának ideje lejárt.

Oroszország. — Varsóból jelentik egy porosz lapnak, hogy a már hónapok előtt jelentett csapatösszpontosítás Lengyelországban kezdetét vette. A mintegy száz-harminczezer főre menő csapatoknak összpontosítása aug. végéig lenne befejezve, miután a császár ezen hó végén vagy szept. elején fog szemletartást végeztet oda érkezni. E nagy csapatszámnak összevonása mindenféle gyanításokra ad alkalmat.

Törökország. — Boszniából és Hercegovinából kapott tudósítá-

sok szerint, a trebinjei török parancsnok értekezletre hívta össze a fölkel helységek főnökeit, hogy őket a török fenség ismét elismerésére rávegye, mely alatt több szabadságot fognak élvezni; a főnökök azonban, előbb Danilóval tanácskozván, nem jelentek meg. A fölkel helységek alsóbb néposztálya azonban visszavágyódik a török uralom alá, de a compromittált főnökök s a hatalomgyori hatalomvivők nem engedik a közvéleményt nyilatkozásra juthatni. — A montenegróiak által a grahovai csata után talált tervek közt egy új erős várnak tervét is megtalálták. — Mosztárból jun. 20-ról írják a „Temesv. Ztg.”-nak, miképp Trebinje van központul egy a kat. miveltek, mint a békealkudozások számára kijelölve; de bár a további czélzatokat titokban tartják, mégis senkise kételkedik, hogy Grahovo birtokbavételére újabb támadó mozdulat fog történni.

A francia lapok tudósítói előtt is föltűntek a folytonos csapaterősítések, melyeket a porta Raguzában partra szállítva, Montenegro felé irányoz, s azt kérdik, hogy mi czélja lehet a portának? A „Const.” egy trieszti levelezője e kérdésére ön maga felel is meg egyszersmind. Nem hiszi, hogy a porta támadni akarjon, mert ez az európai nagyhatalmak irányában vállalt kötelezettségnek nyílt megszegése lenne; hanem szerinte a porta czélja a kis hegyi-ország körül oly zárlatot létesíteni, mely a montenegróiakat az ő discretiójának teljesen alávetné.

Mosztárból írják a „D. A. Z.”-nak, hogy a törökök az orosz csoult meg akarták gyilkolni, de megmenekedtek, csak jobb kezén szenvedvén könnyű sérülést; a francia consul erre az oroszokkal együtt Ragusába menekült.

UJ POSTA.

— Napoleon hgnek és Delangle-nek hivatalba léptökök sokan már szabadsági merész álnoknak adták volt a magokat; most hallaniok kell nagy szívbánatjokra a hivatalos lapoktól, hogy a francia kormánynak nincs kedve, de nem is lehet, politikáját változtatni; hogy Delangle szaksztott mása leend Espinassenek, szóval; a császár mondotta ugyan egykor amaz emlékezetesszavakat: „a császárság a béke, de sohase mondta, hogy a „császárság a szabadság,” csak egyszer említett valamit a szabadságról mint az „épület koszorujáról,” de az csak költői mézes madzag kívánt lenni, nem prózái erős kötél.

— A Montenegro czélba vett bezárása felőli hirt a francia kemolyan vette, hogy abban a török csapatok folytonos összpontosításában mégis oly czél lappanghat, mi a Montenegro nézve vállalt ígéret kijátszása lenne. A porta végre tán lecsendesítheti a feketehegyiek miatt oly nagyon aggódo francziát, mert szakállára fogadta, hogy több csapatokat nem küldend a hely színére, és parancsot is küldött hogy nyugton legyenek, mert „a török császárság is a béke.”

— Párisból f. h. 3-ról jelenti a táviró, hogy a conferentia hatodik ülését az nap megtartották.

— Keletindia ből egymásra érkeznek a szomorú hírek. Az angol sergeket a rekkenő hőség kinozza, a betegség rémítően fogyaszti; a fölkelők vérszemre kapnak; a delhi exkírál egyik fia az indusokat szent háborúra hódítja. Szóval, a helyzet igen válságos mind az indiai főkormányzó, mind Sir Colin Campbellre nézve, s a madraszi és kalkuttai kormánykerületeket nagy aggodalom szállta meg.

Chinában Franciaország, Anglia, Éjszakamerika és Oroszország egyesült hajóhadai támadásra készültek, miután a császár állandóan vonakodik alkudozásokba ereszkedni.

Bécsi börze. — Junius 30-dikán. Erdélyi urbéri papir 80. Magyar urbéri papir 81 $\frac{3}{8}$. Nemzeti kölcsön 83 $\frac{1}{2}$. Arany 7 $\frac{1}{2}$. (darabja 4 frt 50 $\frac{10}{10}$ kr) Ezüst 4 $\frac{3}{8}$.

Felelős a szerkesztésért BERDE ARON.

